

Nr 269

Av herrar Gustafsson i Skellefteå och Wedén, om övergång till kreditgarantisystem för bostadslån.

Vid olika tillfällen under de senaste åren har frågan om övergång från den nuvarande ordningen för statliga bostadslån till ett kreditgarantisystem diskuterats. Innebörden i en sådan övergång skulle vara, att de toppkrediter i form av egnahemslån och s. k. tertiärlån till flerfamiljshus, som nu utlämnas av bostadsstyrelsen, i stället skulle förmedlas av befintliga kreditorgan under en garanti från statens sida. För närvarande väntas eventuellt en proposition från regeringen om sådan övergång beträffande egnahemslånen.

Olika skäl har anförts för en sådan övergång i större utsträckning, alltså ej blott beträffande egnahemslånen utan även när det gäller övriga statliga bostadskrediter. Bland annat har hänvisats till att de kreditförmedlande instanser, som redan finns, bör utnyttjas, vilket skulle onödiggöra en statlig apparat för låneförmedling och leda till besparingar inom den statliga förvaltningen. Det kan även hävdas, att en sådan ordning skulle komponera in bostadskreditgivningen på ett mera naturligt sätt i den allmänna kapitalmarknaden. Det senare är värdefullt, under förutsättning att riskerna för tillfälliga, ur ekonomiska och sociala synpunkter icke rationella eller önskvärda påverkningar av bostadsproduktionen i negativ riktning kan bemästras.

Utän tvivel finns anledning att väcka frågan, varför icke de kreditinrättningar, t. ex. bostadshypotekskassorna, som nu i så stor utsträckning lämnar krediter till bostadshus upp till vissa procent av fastigheternas belåningsvärden, även skulle kunna samtidigt förmedla de ytterligare krediter, som staten nu lämnar. Naturligtvis förutsätter detta, att på kapital- och obligationsmarknaden då i tillfredsställande utsträckning kan placeras lån från dessa kreditinrättningar. Utrymme härför uppstår emellertid, om de statliga låneanspråken i minst motsvarande grad reduceras. Såväl i fråga om egnahem som flerfamiljshus skulle då en koncentration kunna ske av den nu rätt rikliga floran av lån till samma fastighet från olika kreditgivande instanser. Att härigenom rationaliseringsvinster skulle uppstå både inom den statliga sektorn och de bostadsproducerande företagen förefaller sannolikt. Utredning har visserligen redan förut skett om en mera allmän övergång till kreditgarantisystem men utan att avkasta något praktiskt resultat. Vi anser därför, att detta problem nu på nytt måste energiskt angripas från delvis nya utgångspunkter. Även om från Kungl. Maj:ts sida ett acceptabelt förslag skulle överlämnas till riksdagen beträffande egna-

hemslånens ersättande med ett kreditgarantisystem, kvarstår problemet vad angår bostadsfastigheter i övrigt.

Med hänvisning till ovanstående hemställs,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om skyndsam förnyad utredning beträffande ett frigörande ifrån den statliga kapitalbudgeten av bostadslån under för bostadsproduktionens omfattning och villkor lämpliga former och med anlitande av kreditgarantisystem.

Stockholm den 27 januari 1959

Henning Gustafsson
i Skellefteå

Sven Wedén